

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 19/10/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 782/117963

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη και προώθηση της Έρευνας-Τεχνολογίας-Καινοτομίας»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 1069/30.8.2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Κούζηλος**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η στρατηγική προώθησης της καινοτομίας μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 που υλοποιεί το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) αποτυπώνεται στους στρατηγικούς του στόχους, καθώς αποτέλεσε βασική επιλογή η καινοτομία να μην θεωρηθεί ξεχωριστή προτεραιότητα της στρατηγικής, αλλά να διέπει οριζόντια τους στρατηγικούς στόχους, τις επιχειρησιακές προτεραιότητες και τις επιμέρους περιοχές εστίασης του προγράμματος.

Δύο είναι οι στρατηγικοί στόχοι του νέου ΠΑΑ, αλληλένδετοι και συμπληρωματικοί:

- η μετάβαση της ελληνικής αγροτικής οικονομίας σε ένα ισχυρό και βιώσιμο αγρο-διατροφικό μοντέλο, το οποίο θα οδηγήσει προοδευτικά τον πρωτογενή τομέα να απεξαρτηθεί από τις επιδοτήσεις και την 'αδράνεια' και να κατευθυνθεί προς την ανάπτυξη και την παραγωγή και
- η συνολικότερη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της χώρας, ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική αναβάθμιση της ελληνικής υπαίθρου.

Συνεπώς, η ενσωμάτωση της καινοτομίας στη στρατηγική του ΠΑΑ έχει διττό στόχο, δηλαδή να συμβάλει αφενός στην ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα και της αγροεφοδιαστικής αλυσίδας και αφετέρου στη συνολικότερη θεώρηση της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές σε όρους όχι μόνον ή αποκλειστικά οικονομικούς, αλλά, ταυτόχρονα, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς.

Επιπλέον, πέρα από την ενσωμάτωση του στόχου της καινοτομίας στους δύο στρατηγικούς στόχους του ΠΑΑ, τονίζεται ότι ο σχεδιασμός του προγράμματος έγινε στη βάση εξασφάλισης συνεργειών και συμπληρωματικότητας με τους στρατηγικούς στόχους και τις προτεραιότητες αντίστοιχων πολιτικών, όπως της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας, του Horizon 2020, της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), καθώς και των RIS των Περιφερειών για την καινοτομία.

Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική του ΠΑΑ εστιάζει στην προώθηση ενός νέου παραγωγικού και αναπτυξιακού προτύπου για την αγροτική μας οικονομία και τις αγροτικές μας περιοχές. Ένα νέο παραγωγικό πρότυπο που έχει στο επίκεντρο της πολιτικής του στόχευσης τρεις βασικές προτεραιότητες:

- την προώθηση της καινοτομίας και τη μεταφορά γνώσης στον πρωτογενή τομέα μέσα από το σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλών,
- την εκπαίδευση και κατάρτιση και
- τις συνεργασίες, τη δικτύωση και τη συλλογικότερη οργάνωση και διαχείριση των γεωργικών μας εκμεταλλεύσεων.

Με βάση δε αυτές τις προτεραιότητες, το ΠΑΑ καλείται να δώσει αξιόπιστες λύσεις στις μεγάλες προκλήσεις που αφορούν στο κόστος παραγωγής, στην προστιθέμενη αξία σε όλο το εύρος της αγροεφοδιαστικής αλυσίδας, στην εξωστρέφεια με την αναζήτηση νέων αγορών και, γενικότερα, στη στροφή στην παραγωγή ποιοτικών και ανταγωνιστικών ελληνικών προϊόντων, με ταυτόχρονη μέριμνα για το περιβάλλον, την απασχόληση και τη συνοχή του κοινωνικού ιστού των αγροτικών περιοχών της χώρας.

Ειδικά για την προώθηση της καινοτομίας στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο, επιδιώκεται να εμπεδωθεί μία νέα λογική παρέμβασης που θέλει την καινοτομία να διέπει ως οριζόντια προτεραιότητα την υλοποίηση των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και να βρίσκεται στο επίκεντρο της στόχευσης των επενδυτικών και άλλων μέτρων τους.

Η έμφαση που δίδεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως προς την υιοθέτηση της καινοτομίας, τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη μεταφορά γνώσεων τόσο στον γεωργικό τομέα όσο και στο σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης της πολιτικής, είναι δεδομένη, καθώς προωθείται η λειτουργία των Συστημάτων Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (Agricultural Knowledge & Innovation Systems - AKIS), αναβαθμίζεται ο ρόλος των υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών, αλλά και η δημιουργία Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας (EIP-AGRI), με σκοπό την ευρεία διάδοση των γνώσεων που αποκομίζονται από τα αποτελέσματά τους.

Η επιτυχία της ΕΣΚ, δεδομένου ότι μέσω των ΕΟ που δημιουργούνται, πραγματοποιείται η εφαρμογή νέων ιδεών ή η εύρεση λύσεων σε θέματα που άπτονται της παραγωγικότητας και βιωσιμότητας της γεωργίας, εξαρτάται σίγουρα και από τη συμβολή των γεωργικών συμβούλων, των συστημάτων γεωργικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, των ερευνητών και των γεωργικών οργανώσεων. Ο συνδυασμός αυτός αποτελεί το Σύστημα Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (AKIS).

Η προς ενσωμάτωση καινοτομία μπορεί να είναι τεχνολογική (εισαγωγή στην αγορά ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου αγαθού ή υπηρεσίας ή μίας νέας ή σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής κ.λπ.) ή ακόμα και μη τεχνολογική-οργανωτική.

Δεδομένου ότι στην ελληνική αγορά δεν υπάρχει κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων ικανού μεγέθους που να μπορούν να επενδύσουν στην Έρευνα – Τεχνολογία – Καινοτομία (Ε&Τ&Κ) για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, είναι ανάγκη να προωθηθούν συνεργασίες, με στόχο την ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών.

Οι τομείς παρέμβασης ενδεικτικά μπορούν να αφορούν (με βάση και τα workshop του 1ου συνεδρίου για την Καινοτομία που έγινε το 2016):

- Εισαγωγή νέας τεχνολογίας.
- Υιοθέτηση γεωργίας ακριβείας για περιορισμό στην κατανάλωση γεωργικών εφοδίων και νερού.
- Ευρυζωνικότητα.
- Υιοθέτηση νέων καλλιεργητικών μεθόδων και πρακτικών.
- Εισαγωγή ΑΠΕ σε ενεργοβόρες γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις και ΜΜΕ (π.χ. εξοικονόμηση ρεύματος με εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε αντλιοστάσια ΤΟΕΒ - ΓΟΕΒ, αξιοποίηση γεωθερμίας σε θερμοκηπιακές καλλιέργειες).
- Καθετοποίηση παραγωγής προς τα πίσω για ιδιοπαραγωγή ζωοτροφών.
- Δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων και ζωνών με δυνατότητα αξιοποίησης κοινών υποδομών για μείωση του κόστους παραγωγής.
- Αξιοποίηση παραπροϊόντων και υπολειμμάτων καλλιεργειών και εκτροφών για παραγωγή ζωοτροφών ή ενέργειας, ανακύκλωση και κομποστοποίηση.
- Αναδιάρθρωση καλλιεργειών με εγκατάσταση νέων που προσαρμόζονται καλύτερα στην κλιματική αλλαγή και μειώνουν το κόστος παραγωγής λόγω μειωμένων απαιτήσεων σε εισροές (π.χ. ξηρικές καλλιέργειες).
- Πιστοποίηση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και διασφάλιση της μοναδικότητάς τους με ταυτόχρονη προβολή και προώθησή τους σε νέες αγορές.
- Παραγωγή ασφαλέστερων και πιο υγιεινών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων που απευθύνονται είτε στον συνολικό πληθυσμό είτε σε ειδικές κατηγορίες.
- Ανάδειξη των ιδιαίτερων διατροφολογικών χαρακτηριστικών των γεωργικών προϊόντων και της συμβολής τους στην υιοθέτηση προτύπων υγιεινής διατροφής.
- Ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των φορέων της αγροδιατροφικής αλυσίδας, με στόχο την αναζήτηση νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών που θα προσδώσουν προστιθέμενη αξία στα προϊόντα, θα συνεισφέρουν στη σύνδεση της έρευνας με τη γεωργική πρακτική και τις επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα και θα βελτιώσουν τη θέση και το εισόδημα των παραγωγών στη αλυσίδα αξίας.
- Καλύτερη ενσωμάτωση στην τροφική αλυσίδα προϊόντων της ελληνικής κτηνοτροφίας, όπως, για παράδειγμα, του γίδινου γάλακτος.
- Ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού και τοπικών αγορών παραγωγών, καθώς και εναλλακτικούς καινοτόμους τρόπους προσέγγισης του καταναλωτή, ώστε να διασφαλιστεί ότι η αξία παραγωγής μένει, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, στον παραγωγό.
- Δικτύωση και διασύνδεση σε τοπικό επίπεδο για τη δημιουργία συμφώνων ποιότητας και ολιστικών συνεργειών, εν είδει τοπικού κοινωνικού συμβολαίου, του πρωτογενούς τομέα με τη μεταποίηση, τον τουρισμό και τις υπηρεσίες, τον πολιτισμό και την αγροτική παράδοση κάθε περιοχής.
- Αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών προσέλκυσης τουρισμού και επενδύσεων.
- Σύνδεση της γεωργικής παραγωγής με την πλούσια φυσική, πολιτιστική και αγροτική παράδοση και κληρονομιά των αγροτικών περιοχών, καθώς και του σημαντικού τουριστικού δυναμικού της χώρας. Ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών – περιβαλλοντικών φορέων των αγροτικών περιοχών, με στόχο την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών που θα συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη και θα επιλύσουν σύνθετα προβλήματα περιοχών.
- Ανάδειξη της κοινωνικής διάστασης της καινοτομίας - επιχειρηματικότητας και της ενθάρρυνσης δράσεων αλληλεγγύης και ενημέρωσης, όπως εξυπηρέτηση πολιτών, πρόσβαση σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημιουργική απασχόληση και φροντίδα ηλικιωμένων – παιδιών – ΑΜΕΑ, στέγαση δημοτικών/κοινωνικών ιατρείων – φαρμακείων - παντοπωλείων, συμβουλευτική υποστήριξης σε γυναίκες – ανέργους, περιβαλλοντικές δραστηριότητες και ευαισθητοποίηση, με στόχο την παροχή ευκαιριών για απασχόληση και στήριξη ειδικών κατηγοριών του πληθυσμού, όπως γυναίκες, άνεργοι, μετανάστες κ.λπ.

Επισημαίνεται ότι σημαντικό συντελεστή επιτυχίας των συνεργασιών αποτελεί η συμμετοχή των παραγωγών και ο βαθμός συλλογικής τους οργάνωσης. Στην κατεύθυνση αυτή και δεδομένου του χαμηλού βαθμού οργάνωσης των Ελλήνων παραγωγών, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί, σε επίπεδο τόσο εθνικό όσο και Ε.Ε., η δομική αναδιοργάνωση του πρωτογενούς τομέα, μέσω κινήτρων για τη σύσταση και λειτουργία Ομάδων Παραγωγών, αλλά και της χρηματοδοτικής ενίσχυσης επενδύσεων από συλλογικούς φορείς.

Το τρέχον ΠΑΑ προβλέπει σειρά μέτρων και δράσεων που παρέχουν χρηματοδοτικά κίνητρα στην κατεύθυνση ενθάρρυνσης ενσωμάτωσης της καινοτομίας - μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης, που χρειάζεται περαιτέρω να εμπεδωθούν και να αξιοποιηθούν στην επόμενη Προγραμματική Περίοδο. Τέτοια μέτρα ενδεικτικά είναι:

- Το μέτρο 1 του ΠΑΑ που προβλέπει τη συμμετοχή των παραγωγών σε δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης για την καινοτομία.
- Το μέτρο 2 της συμβουλευτικής υποστήριξης των παραγωγών από γεωτεχνικούς επιστήμονες, γεωπόνους και κτηνιάτρους, που θα συνδράμουν, μέσω της τακτικής παρουσίας και στήριξης των γεωργών και κτηνοτρόφων στο χωράφι και στον στάβλο αντίστοιχα, στη μεταφορά γνώσης και ενημέρωσης για νέες τεχνολογίες, νέες μεθόδους καλλιέργειας και καινοτόμες γεωργικές πρακτικές, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα της εφαρμοσμένης γεωργικής έρευνας.
- Το μέτρο 16 που αφορά στη συνεργασία για την προώθηση της καινοτομίας μέσω της συμμετοχής των παραγωγών σε επιχειρησιακές ομάδες με άλλους κρίκους της αγροεφοδιαστικής αλυσίδας, καθώς και ερευνητικούς φορείς, με στόχο τη μεταφορά επιστημονικής γνώσης στις γεωργικές πρακτικές και κατ' επέκταση την αναζήτηση μεθόδων για τη μείωση του κόστους εισροών, την εισαγωγή καινοτομιών και νέων τεχνολογιών/καλλιεργειών/ποικιλιών στην παραγωγική διαδικασία κ.λπ.
- Το μέτρο 9 μέσω του οποίου ενθαρρύνεται η σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών, με κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους για μία πενταετία, στη βάση εκπονηθέντος επιχειρηματικού σχεδίου.
- Το μέτρο 4.1 των σχεδίων βελτίωσης για επενδύσεις εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και με επιπλέον ποσοστά ενίσχυσης για συλλογικές καινοτόμες επενδύσεις από Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών.
- Τα μέτρα και οι δράσεις του LEADER, μέσω των διευρυμένων δυνατοτήτων που παρέχει για την προώθηση τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι για την εξυπηρέτηση των στόχων προώθησης της καινοτομίας στην τοπική ανάπτυξη αποτέλεσε στρατηγική επιλογή στο νέο LEADER η δυνατότητα σχεδιασμού και παρέμβασης σε διευρυμένες περιοχές για την εξασφάλιση κρίσιμης μάζας, με ενσωμάτωση των περιοχών πρώην ΟΠΑΑΧ (Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου) για την εφαρμογή τοπικών προγραμμάτων, με ταυτόχρονο διπλασιασμό των πόρων που διατίθενται σε αυτό σε σχέση με την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο, καθώς και η δυνατότητα, εκτός από την πολυτομεακή, να υπάρξει και πολυταμειακή προσέγγιση των τοπικών στρατηγικών, ώστε να εξασφαλιστεί η απαραίτητη συνέργεια και συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων των διαφόρων Ευρωπαϊκών Επενδυτικών & Διαρθρωτικών Ταμείων. Τα μέτρα εκτός γεωργικού τομέα του LEADER, δημόσια και ιδιωτικά, που βρίσκονται σε διαδικασία προκήρυξης τους από τις τοπικές αναπτυξιακές εταιρίες, θα πρέπει να ενσωματώνουν τεχνολογική αλλά και κοινωνική καινοτομία και να στοχεύουν στη δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών, συνεισφέροντας στην ποιότητας ζωής, την ελκυστικότητα και την ήπια ανάπτυξή τους, πάντα σε συμβατότητα με την τοπική πολιτιστική – φυσική ταυτότητά τους.

- Το μέτρο 7.3 για την ανάπτυξη ευρυζωνικής υποδομής στις αγροτικές περιοχές, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης σε υπηρεσίες διαδικτύου στους κατοίκους και στις επιχειρήσεις των περιοχών αυτών.

Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω μέτρα έχουν στην πλειοψηφία τους προκηρυχθεί. Σημαντικό ρόλο στη δικτύωση για την προώθηση της καινοτομίας διαδραματίζει και το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο ως υποστηρικτικής του Ευρωπαϊκού Δικτύου Σύμπραξης Καινοτομίας.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης Κοινής Αγροτικής Πολιτικής μετά το 2020, ιδιαίτερος ρόλος προσδίδεται στον στόχο της προώθησης της καινοτομίας με μεγαλύτερη εστίαση στην έρευνα και την τεχνολογία στον αγροτικό τομέα, προκειμένου να διαμορφωθεί μία εξυπνότερη, σύγχρονη και βιώσιμη Κοινή Γεωργική Πολιτική. Παράλληλα, σχεδιάζεται από την ΕΕ η χρηματοδότηση της νέας Κοινής Γεωργικής Πολιτικής να συμπληρωθεί με αύξηση των δαπανών για τη στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας στον τομέα των τροφίμων, της γεωργίας και της βιοοικονομίας από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (πρόγραμμα πλαίσιο για την Έρευνα και την Καινοτομία). Στο πλαίσιο αυτό, το ΥΠΑΑΤ θα εξετάσει τις δυνατότητες αξιοποίησης της χρηματοδότησης αυτής.

Σε κάθε περίπτωση, η έρευνα και η καινοτομία είναι γενικά αποδεκτό ότι μπορεί να βοηθήσει οποιαδήποτε επιχείρηση ή γενικότερα την οικονομία ως σύνολο, προκειμένου να ανταποκριθεί στις σύγχρονες δύσκολες συνθήκες ανταγωνισμού. Το ζητούμενο είναι πώς μπορεί να μετουσιωθούν σε ουσιαστικές εφαρμογές, αλλά και πώς η εφαρμογή τους θα έχει θετικό πρόσημο για την ελληνική οικονομία. Έννοιες, όπως βιώσιμη ανάπτυξη, πράσινη επιχειρηματικότητα, εταιρική κοινωνική ευθύνη και εναλλακτικές μορφές ενέργειας χρησιμοποιούνται κατά κόρον σήμερα και γίνονται σημαντικές προσπάθειες να υιοθετηθούν.

Ανατρέχοντας στο παρελθόν, αξίζει να σημειωθεί ότι σε επίπεδο Ευρώπης από πολύ παλιά η Πράσινη Βίβλος όρισε την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ως την “έννοια σύμφωνα με την οποία τα κράτη και κατ’ επέκταση οι εταιρείες ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη”, καθώς συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο ότι η υπεύθυνη συμπεριφορά οδηγεί σε βιώσιμη επιχειρηματική επιτυχία (Πράσινη Βίβλος, 2001). Ενδεικτικά, σήμερα μπορούν να αναφερθούν προσπάθειες ελληνικών επιχειρήσεων σε διάφορους κλάδους, οι οποίες, χρησιμοποιώντας τις προαναφερθείσες σύγχρονες επιχειρηματικές στρατηγικές, έχουν συνδράμει εν μέσω κρίσης στην ανάπτυξη και την εξέλιξη κλάδων της ελληνικής οικονομίας.

Χαρακτηριστικά, αναφέρονται τα εξής:

- Κλάδος των εφαρμογών κινητής τηλεφωνίας με 50 ελληνικές επιχειρήσεις, 5.000 επιστήμονες / στελέχη και πωλήσεις 0,5 δισ. ευρώ που κυρίως αφορούν εξαγωγές. Οι καινοτόμες υπηρεσίες και τα λογισμικά εφαρμογών που προσφέρουν, βασίζονται κυρίως σε ελληνικά στελέχη και ερευνητικά προγράμματα συνεργασίας επιχειρήσεων με ελληνικά ΑΕΙ.
- Κλάδος μεταποίησης με καινοτόμα και διεθνώς αναγνωρισμένα βιομηχανικά προϊόντα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η βιομηχανία αλουμινίου στην Ελλάδα, η οποία, ως προς το μέγεθός της, είναι στην 5^η θέση στην Ευρώπη. Κατάφερε, εκμεταλλευόμενη την ποιότητα του ελληνικού βωξίτη, τις καινοτόμες επενδύσεις και την οξυδέρκεια των επιχειρηματιών, να δημιουργήσει καινοτόμα, πιστοποιημένα και διεθνώς αναγνωρισμένα τελικά προϊόντα (π.χ. κουφώματα, καλοπετάσματα) που χρησιμοποιούνται σε κατασκευαστικά έργα σε όλον τον κόσμο. Τα 2/3 της παραγωγής (700.000 τόνοι ημιέτοιμων προϊόντων, αξίας πάνω από 1,5 δισ. ευρώ) εξάγονται πλέον στις απαιτητικές αγορές της Δ. Ευρώπης.

- Οργανωμένο λιανεμπόριο τροφίμων με υψηλή συμβολή στο ΑΕΠ. Τα τελευταία χρόνια αναδεικνύεται ως ο κλάδος με την υψηλότερη συμβολή στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, με 7% συμβολή στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία, με 200.000 εργαζομένους (ο μοναδικός που αύξησε την απασχόληση το 2011) και με 7 δισ. ευρώ επενδύσεις την τελευταία δεκαετία.

Η έννοια της καινοτομίας βρίσκεται παγκοσμίως στο επίκεντρο κάθε συζήτησης για την ανάπτυξη. Η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη σε αναπτυσσόμενες χώρες βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην τεχνολογική πρόοδο και την καινοτομία. Η καινοτομία έχει διάφορες μορφές και εκφάνσεις. Υπάρχει η τεχνολογική καινοτομία (διαδικασίας και προϊόντος/υπηρεσίας) και η μη τεχνολογική καινοτομία (διαχείρισης και πωλήσεων). Σε κάθε κράτος, οι κλάδοι της οικονομίας που υιοθετούν και βασίζονται σε προγράμματα έρευνας και καινοτομίας, δημιουργούν μεγάλη προστιθέμενη αξία, καθώς δημιουργούν προϊόντα και υπηρεσίες που είναι κατά κανόνα εξαγώγιμα και προσφέρουν πολλές και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας.

Παραδοσιακά, τα προγράμματα καινοτομίας αποτελούν εξέλιξη ή υποσύνολο των προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης. Ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ) εστιάζει στη δημιουργία νέας επιστημονικής γνώσης και στην ανάπτυξη τεχνολογικής καινοτομίας μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης ερευνητικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων. Κύρια δραστηριότητα των 11 ερευνητικών Ινστιτούτων του Οργανισμού είναι η διενέργεια στοχευμένης έρευνας, η προώθηση της καινοτομίας, καθώς και η διάχυση των γνώσεων, της τεχνολογίας και των συμβουλευτικών υπηρεσιών σε όλους τους τομείς της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Παράλληλα, η διαχρονική συνεργασία του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ με όλους τους κλάδους του πρωτογενούς και μεταποιητικού αγροτικού τομέα καθιστά τον Οργανισμό σημαντικό εταίρο στην ανάπτυξη και υποστήριξη της παραγωγικής διαδικασίας μέσω παροχής υψηλού επιπέδου καινοτόμων υπηρεσιών.

Συνεπώς, κινητήριος δύναμη στις δραστηριότητες του Οργανισμού είναι η εφαρμογή της καινοτομίας (στο πλαίσιο της έρευνας και της εφαρμογής) να τελεί σε άμεση συνάρτηση με την κοινωνική ευημερία, να συντελεί στη βελτίωση της υγείας, της διατροφής και του περιβάλλοντος και να έχει θετικό αντίκτυπο στις ζωές των Ελλήνων (www.elgo.gr).

Επίσης, σημειώνεται ότι για την αναβάθμιση της Έρευνας στη χώρα ιδρύθηκε για πρώτη φορά (21.03.2015) στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με τη θέσπιση χαρτοφυλακίου Αναπληρωτή Υπουργού Έρευνας και Καινοτομίας (Ε&Κ), ο τομέας Έρευνας και Καινοτομίας. Ο τομέας οργανώθηκε συμπληρωματικά ως προς τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας με σκοπό, μεταξύ των άλλων, τον συντονισμό συναφών αρμοδιοτήτων από διάφορα Υπουργεία (<http://erevna.minedu.gov.gr/index.php/gr/about>).

Στον τομέα Ε&Κ διαμορφώθηκαν πολιτικές για την προώθηση τριών κύριων στόχων:

1. της στήριξης της Παιδείας και του Πολιτισμού με την παραγωγή νέας Γνώσης που προκύπτει από την Έρευνα,
2. της επιδίωξης της αριστείας και της επιστημονικής Έρευνας υψηλής ποιότητας και
3. της αξιοποίησης της Καινοτομίας που προκύπτει από την επιστημονική Έρευνα, ώστε να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης της χώρας και να συντελέσει στην αντιμετώπιση της κοινωνικής και οικονομικής κρίσης, καθώς και στη δημιουργία προοπτικών για την «επόμενη ημέρα» (<http://erevna.minedu.gov.gr>).

Στο πλαίσιο αυτό, με τον ν. 4429/2016 δημιουργήθηκε το έτος 2016 το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ), μέσω του οποίου επιχειρείται μία βαθιά μεταρρυθμιστική τομή στο πεδίο της Έρευνας και της Καινοτομίας στη χώρα. Σκοπός του είναι η προαγωγή της Έρευνας και της Καινοτομίας στη χώρα και, ειδικότερα, η αξιολόγηση και χρηματοδότηση της ελεύθερης έρευνας, δηλαδή των ερευνητικών δραστηριοτήτων και των τεχνολογικών εφαρμογών που προκύπτουν από επιστημονική περιέργεια, χωρίς θεματικούς αποκλεισμούς ή γεωγραφικούς περιορισμούς, με μοναδικό κριτήριο την επιστημονική ποιότητα και αριστεία. Παράλληλα, το ΕΛΙΔΕΚ αποσκοπεί στην αξιοποίηση του εγχώριου επιστημονικού δυναμικού της χώρας, καθώς και στην προσέλκυση νέων Ελλήνων Επιστημόνων που ζουν στο εξωτερικό (<http://www.elidek.gr/>). Πληροφοριακά αναφέρεται ότι σήμερα υπάρχουν πέντε δράσεις σε εξέλιξη, με συνολικό ποσό χρηματοδότησης 11.530.000,00 ευρώ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης - Γρ. κ. Υπουργού
2. Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Γρ. κ. Υπουργού
3. Υπ. Υγείας - Γρ. κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κ. Ν. Κούζηλο